روزنامه سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی، ورزشی صبح ایران • صاحب امتیاز و مدیرمسئول: مهدی رحمانیان
نشانی: میدان فاطمی، خیابان بهرام مصیری، پلاک ۲۲ • تلفن: ۵۴ و ۸۸۹۳۶۲۷۰ • نمابر: ۸۸۹۲۵۴۶۷ • تلفن آگهی‌ها: ۸۶۰۳۶۱۱۹
تلفن امور مشترکین: ۸۸۹۰۳۵۴۸ • توزیع: شرکت‌پیام‌رسان سبز تلفن: ۶۶۲۸۷۳۴۴ • چاپ: صمیم تلفن: ۴۴۵۳۳۷۲۵
www.sharghdaily.ir
چهارشنبه ۹ آذر ۱۴۰۱ • ۵ جمادی‌الاول ۱۴۴۴ • ۳۰ نوامبر ۲۰۲۲ • سال بیستم • شماره ۴۴۳۴ • ۱۲ صفحه
اذان ظهر تهران ۱۱:۵۳ • اذان مغرب ۱۷:۱۱
اذان صبح فردا ۵:۲۶ • طلوع آفتاب ۶:۵۵

روزنامه شرق

• بیست‌وچهارمین مانور سراسری زلزله و ایمنی با شعار «مدرسه ایمن، جامعه تاب‌آور» در مدارس سراسر کشور برگزار شد.
عکس: ایمان حامی‌خواه، مهر

دیالوگ روز

گذشته - اصغر فرهادی - ۲۰۱۳

احمد (علی مصفا): اگه دستگاهو ازش جدا کنن می‌میره؟
سمیر (طاهر رحیم): آره. احمد: پس چرا جداش نمی‌کنن؟
سمیر: واسه اینکه نمی‌دونن خودش می‌خواد بمیره یا با این دستگاه زنده بمونه.
احمد: می‌خواد بمیره. سمیر: از کجا می‌دونی؟ احمد: کسی که خودکشی می‌کنه یعنی اینکه نمی‌خواد زنده باشه...

نقد هفته

دوگانه

امیر عربی
چشم‌پزشک

نظر به تأکید مجلس بر بهبود و تسهیل محیط کسب‌وکار، سازمان نظام پزشکی و وزارت بهداشت در اقدامی تاریخی روندی را آغاز کرده‌اند که نهایتا به تسهیل صدور پروانه مطب منتهی خواهد شد. به شکل دقیق‌تر میزان امتیاز مورد نیاز برای تأسیس مطب در شهرهای مختلف پس از تصویب این قانون یکباره کاهش درخور توجهی خواهد داشت، به شکلی که اخذ پروانه مطب تهران که زمانی برای به دست آوردنش گاو و شتر نذر می‌کردند، در قانون جدید با یکی، دو سال کار در قالب طرح در مناطق محروم محقق می‌شود؛ یک تسهیل عجیب که اساسا در سیستم درمان بی‌سابقه به نظر می‌آید. منتقدان بدبین اولین سؤالی که می‌پرسند، این است که کار کدام شخص مشخص در نظام پزشکی گیر پروانه است که با قدرت مقننه و اجرائی خودش در حال تغییردادن قانون است؟ این گروه معتقد هستند کار این دست از همکاران دانه‌درشت راه بیفتد، قانون به شکل قبل برمی‌گردد. صحت این ادعا به‌هیچ‌وجه قابل اثبات نیست و بعضی می‌گویند اگر کسی قدرت تغییر قانون را دارد، قدرت گرفتن پروانه هم دارد و لازم نیست برای گرفتن پروانه مطب، قانون را عوض کند. خیلی بدبین‌ها موضوع مافیای ساختمان پزشکان و مالکان مطب را مطرح می‌کنند و خیلی‌خیلی بدبین‌ها اعتقاد دارند با این کار تنازع بقا و جنگ قدرت بین پزشکان راه می‌اندازند تا پزشک کم‌پول فارغ از سوادش خودبه‌خود به دلیل نداشتن پول مطب بکشد کنار و بنشیند گوشه‌ای ماستش را بخورد، پزشک پولدار هم فارغ از سوادش بهترین مطب را بگیرد و بیشترین مشتری را داشته باشد. منتقدان آرام و منطقی‌تر، نقد منطقی به موضوع وارد می‌کنند و می‌گویند اگر همه راحت پروانه مطب شهر بزرگ بگیرند، پس چه کسی برود شهر کوچک؟! از آنجایی که هر وقت کار گیر کند، پای یک «بسته حمایتی» به میان می‌آید، احتمالا بسته‌ای حمایتی برای ماندگاری پزشکان در شهرهای کوچک تعیین خواهد شد؛ اما تعلل در تهیه و تصویب این بسته‌ها یا کیفیت ناکافی آنها می‌تواند در فرصت کوتاهی به‌شدت تأمین پزشک در شهرهای کوچک را با خطر مواجه کند. همچنین تجمع پزشکان در شهر بزرگ و رقابت‌شان برای به دست آوردن بیماران، شاید باعث شود سیستم مرموزی از اعزام بیمار بین شهرها راه بیفتد، به شکلی که با پرداخت پورسانت یا سایر موارد، پزشک شهر بزرگ بیماران شهرهای کوچک را با هماهنگی مخفیانه به سمت خود جذب کند. مافیایی خاموش که نتیجه‌اش تضییع حقوق مردم شهرهای کوچک‌تر است و اینکه همه مجبورند برای انواع خدمات درمانی عازم شهر بزرگ‌تر شوند، البته با یک سود مختصر که مردم می‌دانند وقتی به شهر بزرگ‌تر رسیدند، به چه آدرسی باید بروند و پیش چه پزشکی باید ویزیت شوند.

خلاصه اینکه بدنه جامعه پزشکی که متشکل از پزشکان جوان، کم‌درآمد و تازه‌کار است، احساس دوگانه‌ای به این قانون دارند. شاید اگر راحت پروانه مطب بگیرند، با قدرت سواد خود و روحیه خدمت به مردم، بتوانند هم برای خود به نان و نوایی برسند و هم مشکل بیماران را حل کنند. عامل اصلی حمایت‌کننده از این گروه از پزشکان هوش جمعی مردم و جامعه است که سریعا پزشک خوب و صادق را از پزشک دلال و ناصادق تشخیص می‌دهند؛ اما به دلیل مشکلات اقتصادی و تأمین سرمایه اولیه، خطر شکست اقتصادی به‌شدت در قانون جدید پزشکان طبقه متوسط را تهدید می‌کند و نه‌تنها از لحاظ مالی راه به جایی نمی‌برند، بلکه کار پزشکان دیگر هم به دوش آنها می‌افتد و آینده‌ای در انتظارشان نخواهد بود.

سبک زندگی؛ انتخاب یا الزام؟

پیامدهای مصوبه برنامه جامع سبک زندگی ایرانی - اسلامی

ابراهیم ایوبی
وکیل دادگستری

اگر بخواهیم رخدادهای دو ماه گذشته را واکاوی کرده و ریشه‌ای برای آن پیدا کنیم، چیزی جز واژه «انتخاب» نیست. نسل جدید با معیارهایی متفاوت از گذشتگان، خود را انتخابگر می‌داند و اگرچه اعتراض‌ها از انتخاب پوشش آغاز شد، اما در سخنان جوانان، حق انتخاب سبک زندگی پررنگ‌تر از دیگر شعارهاست. انتظار می‌رفت (و همچنان می‌رود) که قوای سه‌گانه با بازاندیشی در سیاست‌گذاری، درک شرایط روز و در بستر ظرفیت‌های قانون اساسی موجود و البته تعامل بیشتر با جامعه، بخش‌هایی از انتقادات را پذیرفته و دست به اصلاحاتی بزنند. انتشار مصوبه «مبانی، اصول و الزامات پیاده‌سازی برنامه جامع سبک زندگی اسلامی-ایرانی» که در تاریخ ۱۰ آبان ۱۴۰۱ به تصویب شورای عالی انقلاب فرهنگی رسیده است، در این شرایط امیدها را کم‌رنگ می‌کند.

این متن دارای یک مقدمه، شش ماده و ۴۷ بند و یک پیوست با عنوان «جدول تقسیم کار ملی دستگاه‌های اصلی و همکار برای تدوین و اجرائی‌سازی برنامه جامع سبک زندگی ایرانی-اسلامی» است. در آغاز مقدمه آمده: «سبک زندگی، به عنوان نماد تمدن‌های بشری، در بستر روابط جاری انسان‌ها با وضع موجود خویش، طبیعت، خانواده، افراد و جوامع، فناوری‌ها و مصنوعات بشری، سازوکارهای حکمرانی در فضای حقیقی و مجازی شکل می‌گیرد. با توجه به اقتضائات عصر انتظار، دستیابی به مراتب وضع مطلوب برای نیل به تمدن نوین اسلامی و تحقق وضع آرمانی سبک زندگی در عصر ظهور آخرین حجت خدا، از مهم‌ترین جهت‌گیری‌های انقلاب شکوهمند اسلامی مردم ایران است». در ماده یک سبک زندگی ایرانی-اسلامی این‌گونه تعریف شده است: «منظومه الگوهای زیستی انتخابی و نسبتا پایدار، مبتنی بر نظام‌های اعتقادی، علمی اخلاقی و معنوی و موازین شرعی اسلام که بر بستر زیست‌بوم ایران، در ساحت‌های چهارگانه روابط با خدا، خود انسان‌ها و دنیا و دستاوردهای بشری، در جهت شکل‌گیری تمدن نوین اسلامی با سازوکارهای حکمرانی در دولت اسلامی در مواجهه با سبک‌های زندگی معارض و رقیب تقویت می‌شود».

اولین نکته‌ای که پس از خواندن تعریف به چشم می‌آید، تعریف قلمرو سبک زندگی است که فراتر از روابط انسان‌ها و حتی دربرگیرنده ارتباط انسان با خداست! در تعریفی کلاسیک از علم حقوق گفته شده: «قواعد حاکم بر روابط جمعی انسان‌ها با ضمانت اجرای دولتی». پس قلمرو حقوق صرفا روابط انسان‌ها را در بر می‌گیرد. حال این پرسش به میان می‌آید که «مصوبه» شورای عالی انقلاب فرهنگی -به عنوان یک منبع نظام حقوقی- چگونه روابط انسان‌ها با خدا را تنظیم خواهد کرد؟ در اینجا تنظیم روابط از حوزه حقوق خارج شده و وارد نظام ارزشی دین شده است. نکته بعد اصطلاحاتی است که در مصوبه به کار رفته است: «الزام»، «پیاده‌سازی»، «مهندسی»، «طراحی» و... که با ماهیت کار فرهنگی سازگاری چندانی ندارد. دامنه مصوبه گسترده بوده و حوزه‌هایی مانند مدیریت سلامت و حفظ بدن، پوشش و آرایش، فراغت و تفریحات، روابط جنسی، فضای مجازی و رسانه‌های اجتماعی، فناوری‌ها و مصنوعات بشری، سازوکارهای حکمرانی در فضای حقیقی و مجازی شکل می‌گیرد. با توجه به اقتضائات عصر

ماده دوم به مبانی سبک زندگی اسلامی-ایرانی می‌پردازد و ۱۶ بند را شامل می‌شود. در بند ۳، دنیا به‌مثابه بستر آزمون و تمهید کیفیت حیات انسان پس از مرگ به‌عنوان ثمره الگوی زیست در دنیا دانسته شده و در بند ۵ ظرفیت برابر زن و مرد در پیمودن مراتب کمال انسانی و قرب الهی به رغم تفاوت‌های جسمی، روحی و روانی مورد پذیرش واقع شده است. در بند ۱۴ تحقق سبک زندگی ایرانی-اسلامی، به‌عنوان لازمه انتظار فرج و ایجاد آمادگی در جامعه برای ظهور مهدی موعود تعریف می‌شود. ماده چهارم این مصوبه یکی از الزامات پیاده‌سازی برنامه جامع سبک زندگی را تدوین و بازطراحی الگوی مطلوب سبک زندگی با رویکرد اسلامی-ایرانی بر اساس مراحل چرخه عمر آحاد، اقشار و صنوف مختلف جامعه حسب زیست‌بوم شهری، روستایی و عشایری در عرصه‌های سبک زندگی می‌داند.

سخنگوی دولت هفته‌های گذشته در دیدار با دانشجویان اعلام کردند شعار «زن، زندگی، آزادی» و «مرد، میهن، آبادی» نه‌تنها شعار معترضان، بلکه شعار دولت است. باید از دولتمردان پرسید در میان اعتراض نسل جوان به روش‌های مدیریتی و انتقاد به نادیده‌گرفتن سیلقه‌شان در اداره امور، انتشار مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی که تمام شئون فردی و اجتماعی، حریم خصوصی و عمومی، امور سیاسی، اقتصادی و فرهنگی، دنیا و آخرت آحاد مردم را در تمام مراحل عمر در بر می‌گیرد، چه معنایی دارد؟ نقش نسل جوان در تدوین این سبک زندگی چیست؟ اگر مصوبه را سیاست کلی در نظر بگیریم، اختیار تعیین آن با توجه به اصل صدودهم قانون اساسی با رهبری است و اگر قانون‌گذاری بدانیم، این اختیار نیز طبق اصل هفتادویکم با مجلس شورای اسلامی خواهد بود.

کلمه‌خوانی

تحمیق از نوع انگلیسی

یورونیوز: هرساله در آستانه پایان سال، فرهنگ‌های لغت انگلیسی چند کلمه‌ای را که در طول سال زیاد استفاده شده‌اند، به عنوان کلمه سال انتخاب می‌کنند. امسال واژه «Gaslighting» که اصطلاحی در روان‌شناسی است، جزء این کلمات است. این واژه انگلیسی در کاربرد دیگر خود به معنی «تحمیق» یا دستکاری ذهنی، گمراه‌کردن و فریفتن است و به عنوان کلمه سال دیکشنری مریام-وبستر شناخته شده است. میزان جست‌وجوی این کلمه در وب‌سایت این فرهنگ لغت در سال ۲۰۲۲ نسبت به سال قبل آن هزارو ۷۴۰ درصد افزایش داشته است. اما این افزایش برای یافتن معنی یک کلمه، کمی عجیب بود؛ چراکه برخلاف سال‌های قبل، عوامل متعددی برای این رشد وجود دارد.

البته کلمات دیگری هم مثل deepfakes به معنی «جعل عمیق»، dark web به معنی «وب تاریک»، deep states به معنی «دولت پنهان»، fake news به معنی «اخبار جعلی» و trolling به معنی «اوباشی‌گری مجازی» هم میزان جست‌وجوی قابل قبولی را به خود اختصاص داده بودند.

سایر واژه‌های پرکاربرد این دیکشنری به ترتیب زیر قرار دارند: «اولیگارش» که تحت تأثیر حمله روسیه به اوکراین پربازدید شد؛ «اُمیکرون»، نوع پایدار کووید۱۹ و پانزدهمین حرف الفبای یونانی؛ کدیفای به معنی «تدوین قانون»، مانند تبدیل حق سقط جنین به قانون فدرال؛ Queen consort به معنی مصاحب ملکه، لقبی که به کامیلا همسر پادشاه چارلز بریتانیا گفته می‌شود.

واژه سال

پیتر سوکولوفسکی، همچنین درباره واژه برتر سال گفت که «Gaslighting» در کل سال ۲۰۲۲ در صدر ۵۰ واژه پربازدید این دیکشنری بوده است. وی ادامه داده است جست‌وجو برای واژه «تحمیق» در چهار سال گذشته همواره رو به افزایش بوده حال آنکه روال این‌گونه بوده که یک اتفاق خاص در یک برهه زمانی مشخص باعث افزایش جست‌وجوی یک کلمه می‌شده است؛ در حالی که در سال ۲۰۲۲، هیچ رویداد واحدی وجود نداشت که کنجکاوی قابل توجهی را در مورد این کلمه ایجاد کند». سوکولوفسکی گفت: «به‌طور مکرر در هر روز از سال به آن رجوع می‌شد». فرهنگ لغت مریام-وبستر معنی این واژه را چنین توضیح داده است که این اصطلاح به نوعی دستکاری روانی یک فرد در یک دوره نسبتا طولانی است که «قربانی را وادار می‌کند اعتبار افکار، درک واقعیت یا خاطرات خود را زیر سؤال ببرد و معمولا منجر به سردرگمی، ازدست‌دادن اعتمادبه‌نفس و عزت نفس، عدم اطمینان از ثبات عاطفی یا روانی و وابستگی فرد قربانی به تحمیق‌گر می‌شود».

«تحمیق» به نوعی یک ابزار شنیع است که توسط سیاست‌مداران، دولتمردان و حتی در مواردی توسط افراد خانواده نسبت به سایر اعضا مورد استفاده قرار می‌گیرد. در برخی موارد در روابط بین فردی با دوستان و همکاران نیز ممکن است مورد بهره‌برداری قرار گیرد.

نوع خاصی از احمق‌انگاری نیز وجود دارد که به آن «تحمیق پزشکی» گفته می‌شود و آن زمانی است که که یک بیمار با مراجعه به پزشک و گفتن نشانه‌های بیماری خود، با این برخورد پزشک مواجه می‌شود که این علائم همه ساخته و پرداخته ذهن خود بیمار است و او مشکل خاصی ندارید.

این واژه از کجا می‌آید؟

اولین بار این واژه با نمایش‌نامه «چراغ توری» اثر پاتریک همیلتون در سال ۱۹۳۸ بر سر زبان‌ها افتاد. بعدها در دهه ۱۹۴۰ دو اقتباس سینمایی از این نمایش‌نامه شد که یکی از آنها، «چراغ گاز» به کارگردانی جورج کوکور در سال ۱۹۴۴، با بازی اینگرید برگمن در نقش پائولا آلکویست و چارلز بویر در نقش گرگوری آنتون بود. بازیگران اصلی این فیلم پس از اینکه عاشق یکدیگر می‌شوند با هم ازدواج می‌کنند و هنوز چندی از زندگی مشترک آنها نمی‌گذرد که مشخص می‌شود مرد خانواده سعی در «تحمیق» همسر خود دارد به‌طوری که او اصرار دارد که گلایه‌های پائولا از کم‌نورشدن مداوم چراغ‌های گازی خانه‌های لندن، حاصل ذهن آشفته او است؛ در حالی که هرگز این‌گونه نبود.

اصطلاح gaslighting بعدا توسط پزشکان برای توصیف بالینی نوعی کنترل اجباری طولانی‌مدت در روابط استفاده شد.

وب‌سایت دیکشنری مریام-وبستر معمولا ماهانه بیش از صد میلیون بازدیدکننده دارد و به گفته سردبیر آن، این فرهنگ لغت برای انتخاب واژه سال خود لغات معتنابهی را که همیشه سرچ می‌شوند، در آمار خود نمی‌آورد. واژه منتخب و پربازدید سال گذشته نیز «واکسن» بود.

شبکه‌خوانی

ماجراهای دنباله‌دار ماسک و توییتر

«ایلان ماسک» هنوز نتوانسته جایش را بر صندلی مدیرعاملی توییتر ثابت کند؛ انگار هنوز سر جایش مستقر نشده و هر روز خبری از او منتشر می‌شود. او یک روز از اخراج کارمندان توییتر خبر می‌دهد و روز دیگر ادعایی عجیب مطرح می‌کند و می‌گوید توییتر تا یک سال آینده یک میلیارد کاربر خواهد داشت. او گفته است پس از تغییرات گسترده، اکنون انتظار دارد که توییتر تا حدودا یک سال دیگر به بیش از یک میلیارد کاربر فعال ماهانه دست پیدا کند. البته با توجه به عفو عمومی که او صادر کرده و تمام کاربران لغو کاربری شده را اجازه داده دوباره به توییتر برگردند، شاید این اتفاق بیفتد و لشکر کاربران فیک، توییتر را تصرف کنند. هرچند او مشغول خطونشان‌کشیدن برای دیگران نیز هست و این میلیاردر تهدید کرده که اگر شرکت‌های اپل و گوگل، اپلیکیشن توییتر را از فروشگاه‌های خود حذف کنند، «گوشی هوشمند جایگزین» خواهد ساخت. رفتارها و سخنان «ایلان ماسک» آن‌قدر عجیب است که تحلیل درباره آینده توییتر برای صاحب‌نظران مشکل شده است. اما ریچاد سیمور، نویسنده و فعال سیاسی در مقاله‌ای در روزنامه گاردین نوشت: «ایلان ماسک هرگز اهمیت نمی‌داد که توییتر یک شکست تجاری است؛ چراکه او یک پیروزی سیاسی می‌خواهد. توییتر سبب انقلاب‌هایی مانند ریاست‌جمهوری ترامپ یا جنبش «زندگی سیاه‌پوستان مهم است» نشده؛ اما به دلیل نحوه استفاده فعالان، سیاست‌مداران و خبرنگاران از این پلتفرم، در مرکز این درگیری‌های سیاسی قرار داشت. با وجود اینکه کاربران بسیار کمتری نسبت به فیس‌بوک یا تیک‌تاک دارد، ابزار قدرتمندی برای شکل‌دادن به گفتمان عمومی بوده و باقی می‌ماند. هرکسی که آن را کنترل کند، چه می‌داند چه می‌کند یا نه، قدرت سیاسی واقعی را در اختیار دارد». از سوی دیگر در این روزهای پایانی سال میلادی ۲۰۲۲، وقتی ثروت ماسک را ارزیابی کردند، مشخص شد او در یک روز ۸.۶ میلیارد دلار از ثروت خود را از دست داد. تحلیلگران اقتصادی معتقدند خرید توییتر و سقوط شدید سهام تسلا باعث شده است تا ایلان ماسک در سال ۲۰۲۲ حدود صد میلیارد دلار از ثروت خود را از دست بدهد. ارزش سهام تسلا به پایین‌ترین سطح خود در دو سال گذشته رسید. طبق برآوردهای بلومبرگ و فوربس ثروت ایلان ماسک، مدیرعامل تسلا، اسپیس‌ایکس و توییتر در سال جاری به حدود ۱۷۰ تا ۱۸۲ میلیارد دلار می‌رسد. این در حالی است که رقم تخمینی درآمد او در نوامبر ۲۰۲۱ به رقمی در حدود ۳۴۰ میلیارد دلار رسیده بود که نشان می‌دهد در عرض حدود یک سال، صد میلیارد دلار از دست داده است.

نشانه‌خوانی

مواجهه با آنتی‌بیوتیک‌هایی که برگشت خورد

پویا نعمت‌اللهی
روزنامه‌نگار

در خبرها آمده بود که در چند روز اخیر ۶۵ تن آنتی‌بیوتیک وارد کشور شده است. چندین هفته قبل و متعاقب شیوع گسترده بیماری‌های زمستانی نیز چندین تن دارو به کشور وارد و توزیع شد. گویا مدتی بعد منابع آزمایشگاهی اعلام کردند این داروها کیفیت لازم را نداشته است. در زمستان سال قبل و به دنبال شیوع شدید نوع دلتای کرونا، پزشکان تاکید می‌کردند که این بیماری نیازی به مصرف آنتی‌بیوتیک ندارد.

اما در همان ماه طبق آمارها میزان مصرف آزیترومایسین (که یک آنتی‌بیوتیک قوی است) چند برابر شده بود. این یعنی بسیاری از مردم سخن پزشکان معتمد خود را قبول نکرده و خودسرانه آن را مصرف می‌کردند.

این وضعیت را چگونه می‌توان توضیح داد؟

امبرتو اکو، اندیشمند معاصر ایتالیایی، در مقاله‌ای به تفاوت «علم» و «فناوری» اشاره می‌کند. او معتقد است نماد پیروزی منطق، محصول فناوری است و نه برگرفته از اندیشه علمی.

اساسا انسان از فناوری انتظارات زیادی دارد و به تعبیر اکو از آن طلبکار هم هست. به نظر می‌رسد تصویری که رسانه‌های جمعی از تمایز میان این دو ارائه کرده‌اند، کاملا اشتباه است؛ چراکه هرآنچه در ارتباط با فناوری است، اساسا علمی نیست. فناوری حاصل و پیامد علم است و نه جوهر اصلی آن.

با الهام از اندیشه امبرتو اکو می‌توان چنین اظهار کرد که فناوری می‌خواهد زنجیره میان علت و معلول را محو کند. اگر امروز یک پزشک تشخیص دهد بیماری که با علائم آنفلوانزا به او مراجعه کرده است، نیازی به مصرف هیچ نوع آنتی‌بیوتیکی ندارد، در این صورت احتمالا با اعتراض بیمار مواجه می‌شود. هرآنچه در دنیای بیرونی بر ذهن بیمار عارض شده، حاکی از رابطه مثبت بین بهبود آنفلوانزا و مصرف آنتی‌بیوتیک است؛ بنابراین عدم تجویز آنتی‌بیوتیک حاکی از دانش اندک پزشک یا بی‌تفاوتی به حال بیمار خواهد بود.

پژوهش‌های علمی با هدف شناخت در چارچوب‌های خاص از قبیل فرضیه، آزمون، روش‌شناسی و اثبات یا رد آن فرضیه تعریف می‌شوند که امری مستلزم صرف وقت و زمان بوده و حرکت کند دارد. در عین حال فناوری بر عامل سرعت تکیه دارد و زنجیره علیت را تا حد ممکن کوتاه می‌کند.

در اینجا آنتی‌بیوتیک در قامت یک محصول فناورانه، محصول همین کوتاهی زنجیره است و جذابیت آن نیز ریشه در همین عامل دارد. بیمار خواستار کوتاه‌شدن دوره بیماری است ولی اگر به او گفته شود که با مصرف قرص «ویتامین‌سی» با همان سرعت درمان می‌شود، بعید است که باور کند و لذا بدون تجویز پزشک اقدام به مصرف خودسرانه آنتی‌بیوتیک خواهد کرد.

اکو بر این باور است که رسانه‌ها علم را از «صافی» عبور داده و صرفا جعبه جادویی آن را به افراد نشان می‌دهند.

در اینجا علم فقط وعده فناوری می‌دهد. وقتی به زعم بیمار می‌توان با مصرف آنتی‌بیوتیک‌ها بر آنفلوانزا غلبه کرد، چرا باید زحمت خوردن آش و سوپ بی‌مزه را بر خود هموار کند؟

اکو به همه ما هشدار می‌دهد در برابر وسوسه ارائه وعده‌های علمی که نتیجه آنی و قابل اثبات ندارند، مقاومت کنیم؛ چراکه متهم به شارلاتان‌گری خواهیم شد.

بدین‌ترتیب آیا می‌توان اظهار کرد که فقط ساحران و جادوگران هستند که وعده‌هایی متضمن نتایج غیرمعتبر اما سریع‌تر می‌دهند؟